

MODERN SCIENCE

**Abstracts of LVIV International Scientific
and Practical Conference
Poland, Poznan**

**Poland, Poznan
26 – 27, October 2023**

UDC 001.1

BBK 29

The 59th International scientific and practical conference «Modern Science» (October 26-27, 2023) Myśl Naukowa, Poland, Poznan. 2023. 92 p.

ISBN 978-8-3235-5627-5

The recommended citation for this publication is:

Petrov P. Learning Styles and Strategies // Modern Science. Abstracts of the 59th International scientific and practical conference. Myśl Naukowa, Poland, Poznan. 2023. Pp. 39 - 43. URL: <http://el-conf.com.ua/>.

Science editor:

Solodka N.V.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Reviewers:

Monique Carnaghan

*Associate Professor in Economics in the Department of Economics,
University of Lethbridge, Canada*

Agata Dobosz

*Professor in the Department of Management and Business, Kozminski
University*

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: el-conf@ukr.net

homepage: <http://el-conf.com.ua>

©2023 Myśl Naukowa

©2023 Authors of the articles

CONTENT

<i>Abyzova L., Lypii Ye., Perun S.</i> METHODS OF ACTIVE LEARNING IN TEACHING PHILOSOPHY IN HIGHER EDUCATION	5
<i>Biletska A.</i> PEDAGOGICAL CONDITIONS OF THE PROCESS OF FORMING THE COGNITIVE ACTIVITY OF PRESCHOOL STUDENTS DURING FAMILIARITY WITH THE NATURAL ENVIRONMENT.....	11
<i>Voloshyn O., Voloshyn V., Rozvodovska L.</i> THE ASSESSMENT OF THE DYNAMICS OF THE LEVEL OF MORBIDITY OF THE ORGANS OF CIRCULATORY AND RESPIRATORY SYSTEMS IN THE REGIONAL ASPECT	14
<i>Hrybovska A., Paduchak O.</i> IP MEDIATION: SUCCESSFUL PRACTICES	18
<i>Hrushevska Ye.</i> THE ROLE AND PLACE OF ANIMATION TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT AND UPBRINGING OF MORAL QUALITIES OF PRESCHOOLERS	24
<i>Zagrebelna L., Teplytska H.</i> WAYS OF IMPLEMENTATION OF INTERSUBJECTS CONNECTIONS IN THE STUDY OF GEOGRAPHY	30
<i>Zakharchenko M.</i> POSSIBILITIES OF USING CHLORELLA FOR BIO-DESALINATION OF WATER	35
<i>Kovalenko O.</i> WALDORF PEDAGOGY AS A HEALTH EDUCATIONAL SYSTEM.....	43
<i>Lychkata N.</i> JURISDICTION OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT.....	47
<i>Liasota M.</i> ECOTOURISM IS THE KEY TO THE DEVELOPMENT OF RURAL REGIONS OF UKRAINE	51
<i>Nazarov T.</i> MODERN METHODS OF EVALUATION OF THE HEMOSTASIS SYSTEM.....	55
<i>Nikitenko L.</i> TOOLKIT OF PARTICIPATIVE DEMOCRACY.	58
<i>Novikov D. Subotin O.</i> ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS AND THEIR TRAINING	63
<i>Olenych I., scientific supervisor Rudenko O.</i> RETORTION AS A MEASURE OF LEGAL INFLUENCE IN INTERNATIONAL PRIVATE LAW	68

МЕТОДИ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ
ФІЛОСОФІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ*Абизова Л.В.,**к.філ.наук, доцент кафедри
філософії та суспільних наук**Липій Є.А.,**к.юр.н., старший викладач кафедри
філософії та суспільних наук,**Перун С.В.,**викладач кафедри
філософії та суспільних наук**Полтавського державного
медичного університету**м. Полтава, Україна*

Анотація: стаття присвячена розробці та застосуванню педагогічних технологій навчання в сучасній освіті. Підкреслено фундаментальну роль філософії у вищій школі та реалізації людського потенціалу в галузі знань. Приділено увагу активним формам навчання в сучасному курсі філософських знань. Проаналізовано можливість та педагогічний ефект такої активної форми навчання, як гра-дискусія.

Ключові слова: педагогічні технології, активні методи навчання, вища освіта, філософія як основа вищої освіти, креативність, творче мислення, творчість, кінцеві форми мислення, гра-дискусія.

Хотілося б торкнутися питання використання активних методів навчання як різновиду педагогічної технології у викладанні філософії, яка є стрижнем класичної, фундаментальної вищої освіти, а також як можна застосовувати такого роду технологію і до яких результатів це може призвести.

Термін «активні форми навчання» останнім часом став дуже популярним в обговоренні педагогічних технологій. Головною його перевагою є активна роль того, хто отримує знання, здатність закріплювати знання на рівні стійкого вміння. Серед активних форм навчання виділяють і інтерактивні, де акцент зміщується не

тільки на активну позицію здобувача освіти, але і на вплив групової, міжособистісної взаємодії. Хочеться відзначити, що використання різних технологій у вищій освіті не можна позиціонувати як щось принципово нове і протиставлене традиційним формам. “Творчому застосуванню методів і прийомів роботи з учнями сприяє реалізація принципів дискусійності, проблемності в процесі індивідуального і парного, групового і колективного навчання. Ширшає палітра творчо використовуваних методів навчання – ілюстративно-пояснювальних, проблемно-пошукових, дослідницьких, а також рольових ігор, психологічних тренінгів, методів і прийомів ділового спілкування” [1, с.73].

Така дисципліна, як філософія, є базовим елементом вищої освіти. Саме в рамках античних філософських шкіл сформувалися традиції вищої освіти, а також основні методи її отримання. Дискусія, лекція, самостійна робота, робота з текстом, аналіз матеріалу цими навичками повинен володіти будь-який фахівець. Здобувачам освіти, які тільки входять у світ науки, слід показати її як сферу вже освоєну, як рубежі, яких вже сягнуло людське пізнання” [2, с.84].

Філософські знання вимагають особливих зусиль для того, щоб бути освоєними, так як потреба в знаннях є базовою потребою. Як говорив Аристотель: «Всі люди за своєю природою прагнуть до знань». Ця потреба полягає не в тому, щоб накопичувати і застосовувати знання, а в тому, щоб розвивати те, що «дано» людині. Бути «відкритим до буття» – це людська якість.

Відповідно, кінцевою метою вищої освіти є досягнення стану «освіченості», тобто здатності займатися самоосвітою.

У цьому процесі грає роль використання активних форм, не скасовуючи і не замінюючи традиційні форми отримання знань.

Необхідність використання активних форм навчання на уроках філософії обумовлена спробою спровокувати здобувача освіти не тільки на розумове засвоєння тексту, теми, поняття, а й на той ефект, який закладений в сутності філософії — можливість пізнати себе, розкрити свої здібності, відповісти на запит, який завжди проявляє людині своє існування.

Використання активних форм навчання на заняттях з філософії дозволить реалізувати філософський потенціал досліджуваних теорій, трансформуючи їх у форму певної педагогічної технології, в результаті чого процес оволодіння дисципліною стає більш різноманітним і динамічним. Здобувачі освіти мають додаткову мотивацію, чітку змагальну мету, освітній орієнтир щодо манери викладу філософських ідей, емоцій.

Для того щоб розкрити і реалізувати потенціал здобувачів освіти, підійде такий вид організації занять з використанням активних педагогічних технологій, як гра-дискусія. Існує ряд переваг в порівнянні з іншими видами активних форм навчання, які дозволяють засвоювати і синтезувати як традиційні способи отримання знань, так і безпосередню реалізацію знань в певному змаганні.

Дискусія сама по собі є класичною діалогічною формою філософського пізнання.

Дискусійна гра складається з декількох етапів: 1) вступу; 2) викладу доповіді керівником групи; 3) доповнення до звіту; 4) відкрите обговорення у формі деструктивних запитань та відповідей на них; 5) узагальнити результати, оголосити результати та пояснити оцінки.

У дискусійній грі необхідно вибрати полемічну філософську проблему, де є дві протилежні теоретичні позиції з певним набором аргументів. Група здобувачів освіти ділиться викладачем на дві команди по 5-7 чоловік.

Кожна команда повинна вибрати всередині себе: керівника, який виступить з актуальною доповіддю; співдоповідача, який зробить доповнення до доповіді; аналітика (або двох), які будуть підбирати і формулювати деструктивні питання; секретаря (або двох), який повинен придумати і узгодити назву команди, гасло команди і тези, які буде захищати його команда, і оформити все це у вигляді презентації.

Описана вище схема гри-дискусії успішно застосовується при викладанні філософії в Полтавському державному медичному університеті. Наприклад, грою-дискусією була обрана тема: «Гносеологія».

Команди повинні були довести, що їх теорія пізнання (емпіризм або раціоналізм) узгоджується з цілями науки:

- розвиток автентичного, істинного знання;
- обґрунтування універсального методу наукового пізнання;
- продукування наукових відкриттів, які вплинули на цивілізацію.

Це дискусійні аспекти теми, які визначають зміст вищевказаних елементів гри. Кожна команда повинна вільно володіти матеріалом, пов'язаним з обома позиціями. Також команди мали підготувати дві презентації, щоб продемонструвати елементи гри.

В якості доповіді і тез були використані основні аргументи теорії пізнання, які обґрунтовують досягнення необхідних, достовірних, об'єктивних знань. В якості продовження доповіді були взяті приклади з історії науки, які підходили саме для цієї теорії, щоб показати, що за допомогою цієї методології були зроблені дуже важливі наукові відкриття для всього людства. У кожній теорії є обмеження індукції або критика розуму. Відповідаючи на деструктивні питання, необхідно було використовувати варіативні можливості цієї теорії і долати теоретичні труднощі за допомогою її аргументів. Учасники повинні були продемонструвати вміння використовувати аргументи, вміння долати труднощі, розробляючи основні положення своєї теорії, проектуючи теорію на реальність.

Найвищий рівень застосування деструктивного питання - це психічний глухий кут, в який потрапляє протилежна команда. Щоб створити такий глухий кут, потрібно освоїти техніку Сократа, а саме вміти не тільки задавати питання, але і правильно його розвивати, звертаючись до різних проблемних областей протилежної теорії і конкретної відповіді на її основі.

Для оцінки елементів гри зручно виявити необхідні аспекти двох теорій, які повинні бути присутніми в цих елементах.

Ключові поняття і теоретичні предмети, які послужили основою області мікрофонів і аргументації в двох теоріях пізнання. По відношенню до емпіризму - це пізнання через органи почуттів, форми пізнання, розум як чистий аркуш, експеримент, факти,

критика розуму, критика вродженого знання, індукція, досвід, таблиці присутності, відсутності, ступенів. Для раціоналізму - це вроджені ідеї, заздалегідь встановлена гармонія, істини розуму, історії. Радикальний сумнів, форми раціонального пізнання, обмеження індукції, аксіоми, дедукція, загальна згода.

Здобувачі освіти повинні заздалегідь підготувати матеріал для відстоювання своєї позиції, який потім застосовується до конкретних елементів дискусійної гри. Для підготовки до гри необхідно засвоїти матеріал лекції з теорії пізнання в філософії Нью-Ейдж, в якій наголошується на полемічних аспектах двох теорій, наводяться приклади реалізації цих теорій у наукову практику. Особливо це стосується полеміки між Г. Лейбніцем і Й.С. Лейбніцем. Локка по відношенню до вроджених ідей, критика Ф. Бекона і Д. Юма пізнання на основі розуму, акцент Р. Декарта на сумнівності чуттєвої реальності.

Оцінка ігрово-дискусійного елемента повинна відповідати специфіці цього елемента в структурі всієї дискусії. Особливу увагу варто приділити відкритій дискусії з представниками комітетів, які по черзі ставлять деструктивні питання.

Здобувачі освіти повинні вміти користуватися відомими висловлюваннями філософів, емпіриків і раціоналістів, такими як «Я мислю, отже, я існую» (Р. Декарт), «Я наважуюся стверджувати по відношенню до інших людей, що вони є не що інше, як згусток або пучок різних сприйнять, що слідують один за одним з незбагненною швидкістю і буття в постійному русі, в постійному русі» (Д. Юм), «Бути - значить бути сприйнятим» (Дж. Берклі), «Припустимо, що розум є, так би мовити, білим папером без будь-яких знаків і ідей» (Дж. Локк), «В розумі немає нічого, чого б не було в почуттях» (Дж. Локк), «В розумі немає нічого, чого б не було в почуттях, крім самого розуму» (Дж. Лейбніц).

При відповідній організації гри, дотриманні всіх її параметрів, можна досягти тих значних ефектів, які супроводжують публічні виступи хорошого рівня. Здобувачі освіти оперують теоретичними конструкціями, вчать самостійно проектувати їх на дійсність, на конкретні ситуації. Вони стикаються з протилежними

аргументами, конкретними деструктивними питаннями. Все це провокує здобувача освіти на роботу з мисленням, на емоційну реакцію. Саме тому в дискусіях теоретиків і емпіриків особливо важливо передати саму суть полеміки і те, як вона втілилася в сучасних проблемах філософії науки. Ця гра-дискусія може стати хорошим плацдармом для подальшого вивчення даної проблеми, для розгляду актуальних питань сучасного життя.

Ефективні прийоми викладання філософських знань, розвинуті уміння та навички педагогічної імпровізації відображають індивідуальний викладацький стиль, а, в кінцевому підсумку, є засобом увиразнення чи не найсуттєвішого у виховально-навчальному процесі по філософії: що філософське мислення – не сукупність рекомендацій, як діяти за тих чи інших обставин, не підбір правил життєвої поведінки, а певний рівень готовності інтелекту, розуму виявляти, розпізнавати смисл того, що відбувається, – у готовності перебувати на перетині життєвих процесів, бути відповідальним за себе у цьому розумінні, як за перебіг життєвих процесів, життя в цілому [3, с.242].

Література:

1. Алексюк А. Концепція вихідних засад демократизації навчального процесу в освітніх закладах України // Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні. – К., 1997.
2. Давидович В.Є. Навчальна лекція з філософії // Філософська думка. - 1973. - № 3.
3. Максюта М.Є. До проблем викладання філософії: методи особистісно орієнтованого, активного навчання. // Мультиверсум. Філософський альманах: Зб. наук. пр. — К., 2007. — Вип. 60. — С. 239-244.